

อุปสงค์การกลับมาเที่ยวซ้ำและการเลือกที่พักของการท่องเที่ยวจังหวัดน่าน

สุรัชย์ จันทร์จรัส¹ พงศธร ชัยสวัสดิ์²

และอโณทัย ทหาระสาร³

บทคัดย่อ

ในการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การกลับมาเที่ยวซ้ำ และอุปสงค์การเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 533 ตัวอย่าง ทดสอบด้วยใช้แบบจำลองสองทางเลือก (binary logit) และแบบจำลองหลายทางเลือก (multinomial logit) ผลการศึกษาพบว่าความประทับใจในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมของจังหวัดน่าน ภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยว และจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน มีความสัมพันธ์กับอุปสงค์การกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือน ในทิศทางบวก ในขณะที่อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามและพบว่าบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและความสวยงามของที่พักรมมีอิทธิพลต่อการเลือกที่พักทั้งประเภทอุทยานแห่งชาติและรีสอร์ท เมื่อเปรียบเทียบกับทางเลือกที่พักประเภทโรงแรมในทิศทางบวก

คำสำคัญ : 1. อุปสงค์การท่องเที่ยว. 2. จังหวัดน่าน. 3. แบบจำลองโลจิท.

¹ รองศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อีเมล csurac@kku.ac.th

² นักศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ อาจารย์ประจำสาขาการจัดการทั่วไป คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

The Demand of Tourists' Revisiting and Accommodation Selection in Nan Province's Tourism

Surachai Chancharat⁴, Pongsatorn Chaisawat⁵
and Anothai Harasarn⁶

Abstract

The purposes of this research are to study factors affecting the demand of revisiting and factors affecting the demand of accommodation selection of tourists visiting Nan Province. Data were collected by questionnaires distributed to 553 tourists. The Binary Logit Model and Multinomial Logit Model were used for data analysis. The results revealed that the impressiveness of Nan's nature, tourists' hometown and the number of times they visited Nan Province of travel were positively correlated with the revisiting within 12 months, while the age of the tourists was negatively correlated. Moreover, the surroundings and beauty of accommodation in Nan Province had a positive influence on the selection of accommodation in national parks and resorts when compared to the selection of accommodation in hotels.

Keywords: 1. Tourism demand. 2. Nan Province. 3. Logit model.

¹ Associate Professor at Department of Economics, Faculty of Management Sciences, Khon Kaen University, KhonKaen. E-mail-address: csurac@kku.ac.th

² Student in Master of Economics Program Department of Economics, Faculty of Management Sciences, Khon Kaen University, KhonKaen.

³ Lecturer at Department of General Management, Faculty of Business Administration and Management, Ubon Ratchathani Rajabhat University, Ubon Ratchathani

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมากและมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังช่วยลดปัญหาเรื่องการขาดดุลการชำระเงิน สร้างงานสร้างอาชีพให้กับประชาชน ทำให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนดีขึ้น และมีผลต่อกิจกรรมการผลิตในสาขาอื่น ๆ ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้นการท่องเที่ยวจึงมีความสำคัญกับประเทศเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างภาพลักษณ์ที่ดีมาให้กับการท่องเที่ยวในประเทศไทย จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ รวมไปถึงการบริหารจัดการและพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต

ภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยเป็นภูมิภาคหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะช่วงฤดูหนาวที่มีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติ ลักษณะภูมิประเทศและอากาศเหมาะแก่การท่องเที่ยวจึงสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาพักผ่อนและพำนักอาศัยทั้งครั้งคราวและถาวร ทำให้ธุรกิจบริการ เช่น ธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และของที่ระลึก เป็นสาขาเศรษฐกิจสำคัญของภาคเหนือตอนบน จากข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวในจังหวัดภาคเหนือตอนบน ในปี 2553 พบว่าจังหวัดที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวมากที่สุดคือจังหวัดเชียงใหม่ ในขณะที่จังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวอย่างน้อยที่สุด และมีรายได้จากการท่องเที่ยวอยู่ในลำดับที่ 7 จากทั้งหมด 9 จังหวัดในเขตภาคเหนือตอนบน (Department of tourism, 2010) แต่กลับพบว่าการจัดอันดับเมืองนำอยู่จากการจัดอันดับของสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (สทพ.) โดยวัดจากความน่าอยู่สำหรับประชากรผู้อยู่อาศัยและผู้ท่องเที่ยวทั้งในมิติความปลอดภัย มิติความสะอาด มิติความมีคุณภาพชีวิตที่ดี มิติการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลและมิติความเป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ได้จัดให้เมืองน่านเป็นเมืองที่น่าอยู่เป็นอันดับที่ 3 ของประเทศ (Local Development Institute, 2008)

นอกจากนี้น่านเป็นจังหวัดที่อยู่ชายแดนทางภาคเหนือมีพรมแดนติดกับประเทศลาว มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ และมีแหล่งท่องเที่ยวหลายแบบ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิทยาการ (Ministry of Tourism and Sports, 2012) ในปีพ.ศ.2553 จังหวัดน่านได้ทำความตกลงร่วมมือ (memorandum of understanding: MOU) กับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในการร่วมกันพัฒนาภูมิภาคนี้โดยการพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจ พัฒนาเมือง และ

พัฒนาการท่องเที่ยวควบคู่ไปพร้อมๆ กันและยกให้จังหวัดน่านและหลวงพระบาง เป็นเมืองคู่แฝด อีกทั้งเตรียมการด้านต่างๆ เพื่อเสนอชื่อเขตเมืองเก่าของน่านให้เป็น เมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรมเช่นเดียวกับเมืองหลวงพระบางประกอบกับในปี พ.ศ.2558 จะมีการเปิดประชาคมอาเซียนและด่านชายแดนห้วยโก๋นของจังหวัดน่านจะเป็นชายแดนสำคัญ ที่สามารถผ่านไปยังประเทศลาว เวียดนาม และจีนได้ ซึ่งจะทำให้จังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยว และการลงทุนที่มากขึ้นในอนาคต

แต่อย่างไรก็ตามในขณะที่จังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวสูง และถูกประกาศให้เป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แต่กลับพบว่าจำนวน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวจังหวัดน่านมีจำนวนน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในเขตภาคเหนือตอนบน(Department of tourism, 2010) ประกอบกับการค้นหาข้อมูล ผลงานการวิจัยผ่านมายังไม่ปรากฏผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอุปสงค์การท่องเที่ยว ของจังหวัดน่าน ดังนั้นการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวจังหวัดน่านจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะ ทำให้ทราบถึงความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวโดยผลจากการศึกษา ที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางกำหนดกลยุทธ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดน่านต่อไป

สำหรับการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวและพฤติกรรมการท่องเที่ยว โดยใช้ แบบจำลองโลจิสต์(logit model) มีผู้สนใจทำการศึกษาทั้งในและต่างประเทศเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการวิเคราะห์แบบจำลองโลจิสต์นั้นมีข้อดีคือพิจารณาสมมติฐานที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทุกตัวแปรพร้อมกันหรือมีการวิเคราะห์ในระยะเวลาเดียวกัน (Tharuaruk, 2005) และเป็นแบบจำลองที่นิยมใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งข้อมูลประเภทนี้ มักจะเป็นข้อมูลที่มีลักษณะไม่ต่อเนื่องหรืออยู่ในลักษณะทางเลือกใดทางเลือกหนึ่ง อีกทั้งลดข้อบกพร่องจากการทดสอบหากใช้แบบจำลองความน่าจะเป็นเชิงเส้น (linear probability model) หรือการประมาณค่าพารามิเตอร์ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด (ordinary least squared) ที่มักจะเกิดปัญหา (1) ตัวคลาดเคลื่อนมีการกระจายแบบไม่ปกติ (non-normal distribution) (2) ตัวคลาดเคลื่อนมีความแปรปรวนไม่คงที่ (heteroskedasticity) (3) ค่าพยากรณ์ของ Y [Y'] มีค่าไม่อยู่ในช่วง 0 กับ 1; ($0 \leq E(Y|X) \leq 1$) และ (4) ค่า R² ไม่สามารถวัดประสิทธิภาพของแบบจำลองได้ Unthong (2007) ซึ่งพบการศึกษาอุปสงค์ การท่องเที่ยวโดยใช้แบบจำลองโลจิสต์ในบริบทของประเทศต่างๆ อาทิ Alegre and Pou (2006) ศึกษาระยะเวลาในการพำนักของนักท่องเที่ยวในหมู่เกาะบาเรียลลิด Carolina and Pau (2010) ศึกษาการตัดสินใจล่องเรือกลับไปเมืองครุราชาและ Hui et al. (2010) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำสิงคโปร์ เป็นต้น

ส่วนการศึกษากายในประเทศนั้นพบการศึกษาที่ใช้แบบจำลองโลจิทเป็นจำนวนมาก อาทิ Suriya (2004). ที่ศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวจังหวัดลำปางวิเคราะห์การซื้อของที่ระลึก ศึกษาถึงความเป็นไปได้ที่นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวและงานประเพณีที่จังหวัดลำปางต้องการสร้างให้เป็นจุดขายใหม่ของการท่องเที่ยว และการวิเคราะห์การกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Chaturat (2009) ที่ศึกษาการตัดสินใจกลับมาเที่ยวซ้ำสวนสัตว์ดุสิตและการศึกษาการตัดสินใจกลับมาเที่ยวประเทศไทยซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของ Watthanasirisereekun (2011) Phanyaporn (2007) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเลือกที่พักประเภทโรงแรม รีสอร์ทและเกสต์เฮาส์ในจังหวัดเชียงใหม่และการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการประเภทที่พักเพื่อการท่องเที่ยวในจังหวัดเพชรบูรณ์ของ Netsuwan et al. (2012) เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามไม่พบการศึกษารูปแบบการท่องเที่ยวยของจังหวัดน่านโดยใช้แบบจำลองโลจิท

ดังนั้นในการศึกษานี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์อุปสงค์ในการกลับมาเที่ยวซ้ำและอุปสงค์ในการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวในจังหวัดน่านเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดน่านสามารถนำผลจากการวิจัยไปวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะช่วยพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดน่านให้มีคุณภาพมาตรฐานในระดับแนวหน้าของประเทศได้ต่อไปในอนาคต

วิธีการศึกษา

การศึกษารูปสงค์การท่องเที่ยวของจังหวัดน่านในครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถามโดยประชากร คือนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดน่าน กลุ่มตัวอย่างจะเลือกจากนักท่องเที่ยวที่พบตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในจังหวัดน่านโดยการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษารั้งนี้ผู้ทำการศึกษาได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านจากข้อมูลกรมการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬาปี พ.ศ. 2553 พบว่าจังหวัดน่านมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวทั้งหมด 275,390 คน เมื่อนำตัวเลขดังกล่าวไปแทนในสูตร Taro Yamane โดยกำหนดจะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 400 ตัวอย่าง จากนั้นทำการรวบรวมข้อมูลได้ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่ทำการตอบแบบสอบถามอย่างสมบูรณ์จำนวน 533 ตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์อุปสงค์การเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

วิเคราะห์อุปสงค์ในการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำจังหวัดน่านภายในรอบ 12 เดือน โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองสองทางเลือก (binary logit model) และใช้วิธี maximum likelihood estimation ในการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของแบบจำลองดังกล่าว โดยกำหนดให้ตัวแปรตามคือ อุปสงค์การกลับมาเที่ยวซ้ำจังหวัดน่านในรอบ 12 เดือน ถ้านักท่องเที่ยวตัดสินใจกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนจะกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 1 ถ้านักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่กลับมาท่องเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนกำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0 ในขณะที่ตัวแปรอิสระกำหนดให้เป็นข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวและความประทับใจของนักท่องเที่ยว

สำหรับในขั้นตอนของการศึกษาใช้ Travel Cost Method (Thailand Development Research Institute, 2000) ได้เสนอไว้เป็นขั้นตอน คือ (1) จัดทำแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ที่มาเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วยการสำรวจข้อมูลหลักๆ 3 ประเภท ได้แก่ จำนวนครั้งที่มาสถานที่ท่องเที่ยวในแต่ละปี ระยะทางการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละครั้ง และข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยว ซึ่งเรียกว่า Individual Socioeconomic Characteristic (SOCi) (2) ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่สำคัญ คือ ค่าน้ำมัน ค่าสีกหรือยานพาหนะ และค่าเสียโอกาสของเวลาที่ใช้ในการเดินทาง (3) ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ประกอบด้วย รายได้ อายุ ระดับการศึกษา เพศ ขนาดของครัวเรือน และอาชีพ เป็นต้น (4) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมาณค่าสัมประสิทธิ์ใน Trip Generating Function (TGF) ดังต่อไปนี้

$$V_{ij} = f(P_{ij}, SOC_i, SUB_j)$$

โดยที่ SUB_j คือสถานที่ท่องเที่ยวที่ใกล้เคียงกัน (5) คำนวณมูลค่าของสถานที่ท่องเที่ยว โดยคำนวณพื้นที่ใต้เส้น TGF ในการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ให้ใช้เครื่องมือทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลที่สำคัญว่ามีคุณสมบัติอย่างไร เช่น อายุเฉลี่ย รายได้เฉลี่ย เป็นต้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น ควรมีการนำเสนอว่าตัวอย่างที่ได้มาเป็นตัวแทนของประชากรได้เหมาะสมเพียงใด และวิเคราะห์ข้อมูลตามแบบจำลองที่ได้สร้างขึ้น โดยนำข้อมูลที่ได้มาอนุมาณหาค่าสัมประสิทธิ์ตามแบบจำลองที่ได้กำหนดไว้ด้วย โดยใช้เครื่องมือทางสถิติที่เหมาะสมในการนำเสนอการวิเคราะห์ (Nakomthab and Chancharat, 2013)

2. วิเคราะห์อุปสงค์การเลือกสถานที่พักของนักท่องเที่ยว

วิเคราะห์อุปสงค์การเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวจะเป็นการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พัก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองหลายทางเลือก (multinomial logit model) เป็นแบบจำลองที่มีลักษณะเป็นสมการพหุคูณ ซึ่งจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความน่าจะเป็นของโอกาสที่ผู้บริโภคจะเลือกทางเลือกต่าง ๆ กับปัจจัยที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์ซึ่งแบบจำลองที่ได้จะอาศัยแนวคิดจากทฤษฎีผู้บริโภคในการพิจารณาเนื่องจากแบบจำลองหลายทางเลือกถูกพัฒนาจากแนวคิดอรรถประโยชน์ ซึ่งคุณสมบัติที่สำคัญของอรรถประโยชน์ คือเป็นค่าที่ไม่มีหน่วยและไม่มี ความหมายในตัวเอง แต่จะมีความหมายเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่าอรรถประโยชน์จากทางเลือกอื่น ซึ่งหมายความว่าค่าอรรถประโยชน์จะใช้ในการเปรียบเทียบเท่านั้น จึงทำให้แบบจำลองหลายทางเลือกต้องมีลักษณะในรูปแบบของการเปรียบเทียบ ประกอบกับการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ของบุคคลหรือความน่าจะเป็นที่จะเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งขึ้นอยู่กับชุดทางเลือกที่ให้เลือกเท่านั้น และเป็นอิสระจากทางเลือกอื่น ๆ ที่มีอยู่และไม่มีอยู่ในชุดทางเลือกที่ให้เลือก ซึ่งเรียกคุณสมบัตินี้ว่า independent of irrelevant alternative (Budka, 2007)

แบบจำลองดังกล่าว สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ที่ผู้เลือกมีทางเลือกหลายทาง โดยแต่ละทางเลือกไม่มีความหมายเชิงลำดับก่อนหลัง เพื่อทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของสมการปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยว โดยทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์โดยใช้วิธี maximum likelihood estimation ซึ่งทำให้อยู่ในรูปความน่าจะเป็นในการเลือกที่พักในแต่ละปัจจัยที่กำหนดโดยกำหนดให้ตัวแปรตามคือสถานที่พักที่นักท่องเที่ยวเลือก ประกอบไปด้วยที่พักประเภทโรงแรม ที่พักในอุทยานแห่งชาติและที่พักประเภทรีสอร์ท เกสต์เฮาส์โดยกำหนดให้ที่พักประเภทโรงแรมเป็นกลุ่มอ้างอิง (base category) สำหรับตัวแปรอิสระประกอบไปด้วยข้อมูลทั่วไปของ

3. การตรวจสอบระดับความเหมาะสมของแบบจำลอง

การวัดความเหมาะสมของแบบจำลองทั้งแบบจำลองสองทางเลือก (binary logit model) และแบบจำลองหลายทางเลือก (multinomial logit model) จะพิจารณาโดยใช้เกณฑ์เดียวกันโดยจะพิจารณาจาก (1) ค่า McFadden R-Square ถ้ามีค่าเข้าใกล้ 1 มากเท่าไร แสดงว่าแบบจำลองที่ได้มีความสามารถในการอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงได้อย่างถูกต้อง หรือตัวแปรอิสระในแบบจำลองสามารถอธิบายตัวแปรได้เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามถ้ามีค่าเท่ากับ 0 แสดงว่าปัจจัยทุกปัจจัยที่ถูกกำหนดในแบบจำลองไม่สามารถอธิบายพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงได้ (2) ค่า Overall percentage เป็นค่าร้อยละความถูกต้องในการประมาณค่า ในการพิจารณาว่าร้อยละความถูกต้อง

เป็นเท่าใดจึงเหมาะสมนั้น ไม่มีการกำหนดแน่นอนแต่ยังคงสำรวจและสูงแสดงว่าแบบจำลองที่เหมาะสมทำให้มั่นใจในการนำไปใช้ (Vanichbuncha, 2001) นักท่องเที่ยว และปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยว

ผลการศึกษา

ข้อมูลของนักท่องเที่ยวได้จากการสอบถามนักท่องเที่ยวด้วยแบบสอบถามในเดือนมิถุนายน สิงหาคม และตุลาคม พ.ศ. 2555 ซึ่งถือเป็นช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว และข้อมูลนักท่องเที่ยวที่ได้จากสอบถามด้วยแบบสอบถามในเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2555 และธันวาคม 2556 ซึ่งถือเป็นช่วงในฤดูกาลท่องเที่ยว ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
ชาย	88	45.4	148	43.7
หญิง	106	54.6	191	56.3
รวมทั้งหมด	194	100	339	100.0

จากตารางที่ 1 นักท่องเที่ยวที่พบตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้นจำนวน 194 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 88 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 45.4 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่พบนอกช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว และเพศหญิงจำนวน 106 คนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 54.6 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่พบนอกช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่พบตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว พบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายที่พบมีจำนวนทั้งสิ้น 148 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 43.7 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่พบในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งน้อยกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายที่พบนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ในขณะที่นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่พบที่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 191 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 56.3 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่พบในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับกลุ่มตัวอย่างเพศหญิงที่พบนอกฤดูกาลท่องเที่ยว แต่ทั้งสองช่วงเวลาดังกล่าวนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้หญิงมีมากกว่าผู้ชาย ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจจะมาจากนักท่องเที่ยวเพศหญิงส่วนใหญ่มักจะให้ความร่วมมือมากกว่านักท่องเที่ยวเพศชาย

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ (จากการสำรวจ)

อายุ	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว(คน)	ร้อยละ
น้อยกว่า 15 ปี	1	0.5	1	0.3
15 – 24 ปี	44	22.7	57	16.9
25 – 34 ปี	64	33.0	125	37.1
35 – 44 ปี	35	18.0	92	27.3
45 – 54 ปี	33	17.0	46	13.6
55 – 64 ปี	15	7.7	10	3.0
มากกว่า 64 ปี	2	1.0	6	1.8
รวมทั้งหมด	194	100.0	337	100.0

จากตารางที่ 2 นักท่องเที่ยวที่พบทั้งในฤดูกาลท่องเที่ยวและนอกฤดูกาลท่องเที่ยว มีอายุระหว่าง 25 – 34 ปีมากที่สุด โดยนอกฤดูกาลท่องเที่ยวพบนักท่องเที่ยว ในช่วงอายุดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 33 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม ช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ในขณะที่ในฤดูกาลท่องเที่ยวพบนักท่องเที่ยวในช่วงอายุดังกล่าว คิดเป็นร้อยละ 37.1 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว รองลงมานอกช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวคือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาอายุระหว่าง 15 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.7 ในขณะที่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวคือกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.3 สาเหตุหนึ่งอาจจะมาจากช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผู้ทำการศึกษาเก็บข้อมูลอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงปิดเทอมของนักเรียนนักศึกษา จึงอาจจะทำให้ตัวเลขของนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 15–24 ปี นอกฤดูกาลท่องเที่ยวสูงกว่าในฤดูกาลท่องเที่ยว

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
นักเรียนนักศึกษา	41	21.1	61	18.2
ข้าราชการรัฐวิสาหกิจ	68	35.1	71	21.1
พนักงานบริษัทเอกชน	45	23.2	113	33.6
ธุรกิจส่วนตัว	33	17.0	54	16.1
แม่บ้านพ่อบ้าน	1	0.5	9	2.7

ตารางที่ 3 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ (ต่อ)

อาชีพ	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	2	1.0	4	1.2
เกษียณอายุ	4	2.1	7	2.1
อื่นๆ	0	0	17	5.1
รวมทั้งหมด	194	100.0	336	100.0

จากตารางที่ 3 พบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ นอกฤดูกาลท่องเที่ยวประกอบอาชีพข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 68 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 35.1 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม รองลงมาคือพนักงานบริษัทเอกชนและรับจ้างจำนวน 45 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 23.2 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม ในขณะที่ในฤดูกาลท่องเที่ยวพบว่านักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชนและรับจ้าง โดยพบเป็นจำนวน 113 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 33.6 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถามรองลงมาคือ นักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพ ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ที่มีจำนวน 71 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 21.1 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว กลุ่มนักท่องเที่ยวข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจพบลดลง ในขณะที่พบกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากขึ้น

ตารางที่ 4 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามรายได้

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000	18	9.3	24	7.1
5,000-10,000	36	18.6	39	11.5
10,001-15,000	30	15.5	39	11.5
15,001-20,000	18	9.3	41	12.1
20,001-25,000	22	11.3	23	6.8
25,000-30,000	16	8.2	28	8.3
มากกว่า 30,000	52	26.8	128	37.8
ไม่ตอบ	2	1.0	17	5.0
รวมทั้งหมด	194	100.0	339	100.0

รายได้ของนักท่องเที่ยวที่มากกว่า 30,000 บาท ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว พบมากที่สุดโดยพบเป็นจำนวนทั้งหมด 128 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 37.8 ของนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวก็พบว่าสัดส่วนของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มากกว่า 30,000 บาทมากที่สุดเช่นกันโดยพบเป็นจำนวน 52 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.8

ตารางที่ 5 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนครั้งที่เดินทางมาจังหวัดน่าน

จำนวนครั้งที่มาจังหวัดน่าน	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
1	105	55.0	203	61.1
2	21	11.0	51	15.4
3	19	9.9	26	7.8
4	7	3.7	8	2.4
5	5	2.6	9	2.7
มากกว่า 5 ครั้ง	15	7.6	20	6.0
นักท่องเที่ยวชาวน่าน	19	9.9	15	4.5
รวมทั้งหมด	191	100.0	332	100.0

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวที่พบทั้งในฤดูกาลท่องเที่ยวและนอกฤดูกาลท่องเที่ยวต่างเป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดน่านเป็นครั้งแรก โดยนอกช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวพบนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเป็นครั้งแรกมากถึงร้อยละ 55 จากนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม และในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวพบนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดน่านเป็นครั้งแรกถึงร้อยละ 61.1 ของนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามในช่วงเวลาดังกล่าว ซึ่งตัวเลขข้างต้นอาจจะกล่าวได้ว่าจังหวัดน่านเป็นแหล่งท่องเที่ยวใหม่ที่นักท่องเที่ยวหลายคนยังไม่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวและในอนาคตน่าจะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมากยิ่งขึ้น และสำหรับนักท่องเที่ยวที่ไม่ใช่นักท่องเที่ยวที่เป็นคนน่านประมาณร้อยละ 35.0 ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว และประมาณร้อยละ 34.3 ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดน่านมากกว่า 1 ครั้ง ซึ่งอาจจะทำให้มองได้ว่าเมืองน่านเป็นเมืองที่มีเสน่ห์และสามารถดึงดูดให้ผู้คนเดินทางกลับมาจังหวัดน่านได้

จากตารางที่ 6 พบว่าจังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาเป็นหมู่คณะมากกว่าเดินทางมาคนเดียว โดยสังเกตได้จากจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีจำนวนผู้ร่วมเดินทางตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปนั้นมีมากกว่าการเดินทางท่องเที่ยวเพียงคนเดียวถึงร้อยละ 92.7 แต่ก็ไม่สามารถบอกได้ว่าจะมีนักท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มที่เดินทางมาท่องเที่ยวมีทั้งหมดกี่คน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่พบในช่วงเวลาดังกล่าว ส่วนใหญ่จะมาประชุมสัมมนา และทัศนศึกษาจึงทำให้ตัวเลขของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวมากกว่า 5 คน จึงมีมากถึงร้อยละ 45.3

ตารางที่ 6 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนสมาชิกที่ร่วมเดินทาง

จำนวนสมาชิกที่ร่วมเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
1	14	7.3	15	4.5
2	34	17.7	63	18.8
3	11	5.7	60	17.9
4	24	12.5	42	12.5
5	22	11.5	26	7.8
มากกว่า 5 คน	84	45.3	129	38.7
รวมทั้งหมด	192	100	335	100

ตารางที่ 7 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนวันที่ใช้ท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

จำนวนวันที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน	จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
1	17	8.8	29	8.7
2	82	42.5	102	30.4
3	74	38.3	124	37.0
มากกว่า 3 วัน	20	10.4	80	23.9
รวมทั้งหมด	193	100	335	100

จากตารางที่ 7 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่พบในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวจะใช้เวลาเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่านเฉลี่ยแล้วประมาณ 2.66 วัน ขณะที่ในช่วง

ฤดูกาลท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านเฉลี่ย 3.14 ซึ่งมากกว่าช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยว ทั้งนี้อาจจะมากจากในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวนี้เป็นช่วงเดือนธันวาคมและมกราคม ซึ่งช่วงดังกล่าวเป็นช่วงฤดูหนาวจึงทำให้บรรยากาศสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆทางธรรมชาติมีความงดงาม ซึ่งอาจจะมีผลทำให้นักท่องเที่ยวอยากใช้เวลาในการท่องเที่ยวจังหวัดน่านนานมากขึ้น

ตารางที่ 8 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามจำนวนวันพักค้างคืน

จำนวนวันที่พักค้างคืนในจังหวัดน่าน	จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
1	78	40.4	91	27.2
2	81	42.0	137	41.0
3	13	6.7	49	14.7
มากกว่า 3 คืน	10	10.9	57	17.1
รวมทั้งหมด	181	100	334	100

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างนอกฤดูกาลท่องเที่ยวพักค้างคืนเฉลี่ย 1.80 คืน ในขณะที่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวพักค้างคืนเฉลี่ย 2.35 คืน สอดคล้องกับตารางที่ 8 ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวใช้เวลาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านมากขึ้น ดังนั้นนักท่องเที่ยวจึงต้องพักค้างคืนเป็นเวลายาวขึ้นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 9 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง

วัตถุประสงค์หลักของการเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
ท่องเที่ยวพักผ่อน	136	71.2	274	82.5
ธุรกิจ	5	2.6	3	0.9
ประชุม/สัมมนา	7	3.7	10	3.0
ทัศนศึกษา	11	5.8	13	3.9
เยี่ยมญาติ	15	7.9	6	1.8
อื่นๆ	17	8.9	26	7.8
รวมทั้งหมด	191	100.0	332	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวที่พบทั้งในและนอกฤดูกาลท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเดินทางมาท่องเที่ยวและพักผ่อนมากที่สุด โดยในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวนั้นมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวเลือกเดินทางมาจังหวัดน่านเพื่อท่องเที่ยวและพักผ่อนมากถึงร้อยละ 82.5 ซึ่งเพิ่มจากช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวร้อยละ 11.3 ส่วนวัตถุประสงค์อื่น ๆ ที่พบในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวนั้นประกอบไปด้วย โครงการสร้างฝายของนักศึกษา ศึกษา ศิลปะชุมชน เป็นต้น และวัตถุประสงค์อื่น ๆ นอกฤดูกาลท่องเที่ยวประกอบไปด้วย เช่น โครงการปลูกป่าต้นน้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 10 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

พาหนะที่ใช้เดินทางมายังจังหวัดน่าน	จำนวนนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยวในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
รถยนต์ส่วนตัว	126	64.9	205	60.8
มอเตอร์ไซด์	3	1.5	7	2.1
รถทัวร์/รถประจำทาง	50	25.7	65	19.3
รถตู้	10	5.2	31	9.2
เครื่องบิน	5	2.6	29	8.6
รวมทั้งหมด	194	100.0	337	100.0

นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างที่พบนอกฤดูกาลท่องเที่ยวและในฤดูกาลท่องเที่ยวเดินทางมาจังหวัดน่านโดยใช้รถยนต์ส่วนตัวมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.9 และ 60.8 ตามลำดับรองลงมาคือรถทัวร์หรือรถประจำทาง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 25.7 และ 19.3 ส่วนการเดินทางโดยเครื่องบินพบเพียงร้อยละ 2.6 และ 8.6 ตามลำดับซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางโดยเครื่องบินมายังจังหวัดน่านพบเป็นจำนวนน้อย อาจจะมาจากราคาตัวเครื่องบินที่มีราคาค่อนข้างสูงรวมทั้งสายการบินที่เป็นทางเลือกให้กับนักท่องเที่ยวยังมีน้อยอยู่จึงทำให้พบนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเครื่องบินค่อนข้างน้อย แต่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวนั้นก็มียกนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้สูงเลือกที่จะเดินทางโดยเครื่องบินมากขึ้นจึงทำให้ตัวเลขนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเครื่องบินเพิ่มขึ้นในฤดูกาลท่องเที่ยว

ตารางที่ 11 ตารางแสดงจำนวนนักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามลักษณะการจัดการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่าน

ลักษณะการจัดการเดินทางท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว นอกฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักท่องเที่ยว ในฤดูกาลท่องเที่ยว (คน)	ร้อยละ
บริษัททัวร์	4	2.1	6	1.8
ที่ทำงานจัดมาเป็นหมู่คณะ	38	20.0	49	14.5
จัดการเดินทางมาเอง	148	77.9	283	83.7
รวมทั้งหมด	190	100.0	338	100.0

นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านที่พบทั้งนอกฤดูกาลท่องเที่ยวและในฤดูกาลท่องเที่ยวจะจัดการเดินทางท่องเที่ยวมาเองมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 77.9 และ 83.7 ตามลำดับ รองลงมาคือที่ทำงานจัดมาเป็นหมู่คณะคิดเป็นร้อยละ 20 และ 14.5 ตามลำดับ ส่วนการจัดการเดินทางโดยบริษัททัวร์นั้นพบน้อยที่สุดซึ่งคิดเป็นร้อยละ 2.1 และ 1.8 ตามลำดับ ซึ่งจากการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวโดยบริษัททัวร์นั้น ส่วนหนึ่งจะเดินทางมาเพื่อลองแก่ง และอีกส่วนหนึ่งก็ต้องการความสะดวกสบายจากการให้บริการของบริษัททัวร์ แต่จากข้อมูลที่พบจากการสำรวจอาจจะสามารถสรุปได้ว่าจังหวัดน่านเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมาท่องเที่ยวได้ด้วยตนเอง

ส่วนผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำจังหวัดน่านภายในรอบ 12 เดือนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว โดยใช้โปรแกรม LIMDEP Version 8.0 ประเมินค่าสัมประสิทธิ์ด้วยวิธี maximum log-likelihood สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 12 ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	Standard Error	P – Value	ค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม
NTH	2.3277***	0.7389	0.0016	0.1669
BEAUTY	3.2560***	0.3114	0.0000	0.3670
AGE	-0.7922***	0.4981	0.0018	-0.8931
TIMES	0.4038***	0.1389	0.0037	0.4453
Number of observations	533			
Log likelihood function	-182.9811			
Chi squared	214.6692			
Pseudo R-squared	0.3697			
Pct. Correct Prec.	86.1163			

หมายเหตุ: สัญลักษณ์ *** คือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1

จากตารางที่ 12 พบว่าตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถอธิบายการกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวได้นั้นประกอบไปด้วย

1. ตัวแปร NTH หมายถึงนักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือ เป็นตัวแปรหุ่น (dummy) มีค่า 0 และ 1 โดยนักท่องเที่ยวมาจากจังหวัดในภาคเหนือมีค่าเท่ากับ 1 ถ้านักท่องเที่ยวมาจากจังหวัดอื่นที่ไม่ได้อยู่ในภาคเหนือมีค่าเท่ากับ 0 การที่ตัวแปรดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายความว่าถ้านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดทางภาคเหนือมีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้น และค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ที่เท่ากับ 0.1669 ค่าดังกล่าวหมายความว่า ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระทุกตัว หากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวที่มาจากจังหวัดทางภาคเหนือ จะมีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.69 ทั้งนี้อาจจะมาจากระยะทางในการเดินทางมาจังหวัดน่านนั้นมีระยะทางที่ไม่ไกลมากนัก จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาในภาคเหนือมีโอกาสเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำเพิ่มมากขึ้น

2. ตัวแปร BEAUTY หมายถึงความประทับใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดน่านเป็นตัวแปรไม่ต่อเนื่อง (discrete) มีค่าระหว่าง 1 ถึง 4 โดยนักท่องเที่ยวประทับใจมากจะมีค่าเท่ากับ 4 ถ้าประทับใจน้อยมากมีค่าเท่ากับ 1 การที่ตัวแปรดังกล่าวมีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายความว่าถ้านักท่องเที่ยวประทับใจในธรรมชาติของจังหวัดน่าน มีโอกาสจะกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้น

และค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ที่เท่ากับ 0.3670 ค่าดังกล่าวหมายความว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระทุกตัว หากนักท่องเที่ยวมีคะแนนความประทับใจในธรรมชาติของจังหวัดน่านเพิ่มขึ้น 1 ระดับจะมีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.70 นั่นหมายความว่า ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดน่านนั้นยังมีความสมบูรณ์อยู่จึงทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจและอยากเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวหากต้องการเพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำก็ควรที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยังอุดมสมบูรณ์ให้คงอยู่

3. ตัวแปร AGE หมายถึงอายุของนักท่องเที่ยวเป็นตัวแปรต่อเนื่อง (continuous) การที่ตัวแปรดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบหมายความว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุสูงขึ้นจะมีโอกาสกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนลดลง และค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ที่เท่ากับ -0.8931 ค่าดังกล่าวหมายความว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระทุกตัว ถ้านักท่องเที่ยวมีอายุสูงขึ้น 1 ปี จะมีโอกาสจะกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนลดลงร้อยละ 89.31 ทั้งนี้อาจจะมาจากระยะเวลา 12 เดือนอาจจะเร็วเกินไปที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำและนักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวอาจจะมีความต้องการเดินทางไปท่องเที่ยวจังหวัดอื่นๆ จึงทำให้โอกาสที่จะกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนลดลง

4. ตัวแปร TIMES หมายถึงจำนวนครั้งที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดน่านเป็นตัวแปรต่อเนื่อง (continuous) การที่ตัวแปรดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายความว่านักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านแล้วมีโอกาสจะกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้น และค่าผลกระทบส่วนเพิ่ม (marginal effect) ที่เท่ากับ 0.4453 ค่าดังกล่าวหมายความว่า ณ ระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระทุกตัว หากนักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านแล้วเพิ่มขึ้น 1 ครั้งจะมีโอกาสกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านซ้ำในรอบ 12 เดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 44.53 การที่ตัวแปร TIMES มีระดับนัยสำคัญทางสถิตินี้บ่งชี้ได้ว่าจังหวัดน่านนั้นมีสถานที่ท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและทางวัฒนธรรมที่สวยงามเป็นจำนวนมาก ประกอบกับในแต่ละช่วงฤดูกาลความสวยงามทางธรรมชาติและประเพณีท้องถิ่นต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านแล้วอยากเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำ

จากข้อมูลที่สำรวจนักท่องเที่ยวมีความประสงค์จะกลับมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านอีกภายในรอบ 12 เดือนนอกฤดูกาลท่องเที่ยวมีมากถึงร้อยละ 80.4 แต่ในช่วงนอกฤดูกาลท่องเที่ยวกลับมีนักท่องเที่ยวต้องการกลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 เดือนลดลงเหลือร้อยละ 74.3

ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่กลับมาเที่ยวซ้ำนอกฤดูกาลท่องเที่ยวคิดเป็นร้อยละ 19.6 และในฤดูกาลท่องเที่ยวมีนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจไม่กลับมาเที่ยวซ้ำในรอบ 12 คัดเป็นร้อยละ 25.7 สาเหตุที่นักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจไม่กลับมาเที่ยวซ้ำอีกในรอบ 12 เดือนนี้ จากการสัมภาษณ์พบว่าส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ไกล ซึ่งการเดินทางมาถึงจังหวัดน่านค่อนข้างลำบาก อีกทั้งอยากไปสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นที่ตนยังไม่เคยเดินทางไป จึงยังไม่อยากเดินทางกลับมาท่องเที่ยว

สำหรับผลการศึกษาจากตารางที่ 12 พบว่าค่า McFadden R-Square ซึ่งใช้วัดความเหมาะสมของแบบจำลองมีค่าเท่ากับ 0.3697 จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าถ้าค่า McFadden R-square มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่าแบบจำลองสามารถอธิบายตัวแปรตามได้ดี ซึ่งค่าดังกล่าวจากการคำนวณถือว่าค่อนข้างน้อยแต่เมื่อเทียบกับงานวิจัยที่ผ่านมาพบว่าค่า McFadden R-Square ของการศึกษาในครั้งนี้ไม่ได้มีความแตกต่างกันนักและผลการพยากรณ์แบบจำลองทั้งหมดพบที่มีความถูกต้องร้อยละ 86.1163 ซึ่งค่าเปอร์เซ็นต์ความถูกต้องของการพยากรณ์ที่เหมาะสมควรเป็นเท่าไรนั้นขึ้นอยู่กับเรื่องที่จะนำไปใช้ไม่ได้กำหนดแน่นอน ยิ่งเปอร์เซ็นต์ถูกต้องมีค่าสูง ยิ่งแสดงว่าแบบจำลองมีความเหมาะสม

ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่าน โดยการใช้แบบจำลองหลายทางเลือก (multinomial logit model) เพื่อทำการประมาณค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกที่พัก ด้วยวิธี maximum likelihood estimation จะทำให้ทราบปัจจัยใดที่มีผลต่อการเลือกที่พัก และค่าความเป็นได้ของการตัดสินใจเลือกที่พักประเภทต่างๆ โดยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 13 ค่าสัมประสิทธิ์จากการประมาณค่าปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกพักในอุทยานแห่งชาติ
และรีสอร์ท

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์	Standard Error	P - Value
อุทยานแห่งชาติ			
D3	1.1178***	0.4228	0.0070
TYPE1	-2.5104***	0.5629	0.0000
TYPE2	2.5092***	0.5811	0.0098
รีสอร์ท			
D3	0.6249***	0.2305	0.0067
D5	-0.7242***	0.3417	0.0076
DAYS	0.3643***	0.1170	0.0018
TYPE1	-1.8668***	0.5459	0.0006
Number of observations	436		
Log likelihood function	- 379.3165		
Chi squared	193.5547		
McFadden R-squared	0.2032		
Pct. Correct Prec.	57.5688		

หมายเหตุ: 1) สัญลักษณ์ *** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับร้อยละ 1

2) กำหนดให้ที่พักประเภทโรงแรมเป็นกลุ่มอ้างอิง (base category)

จากตารางที่ 13 พบว่าตัวแปรที่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถอธิบายการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยวได้นั้นประกอบไปด้วย

1. ตัวแปร D3 หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกที่บรยากาศ สิ่งแวดล้อมและความสวยงามของที่พักเป็นอันดับหนึ่ง กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy) ซึ่งมีสองค่าคือ 0 และ 1 โดยนักท่องเที่ยวที่เลือกบรรยากาศที่พัก สิ่งแวดล้อมและความสวยงามของที่พักเป็นอันดับหนึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าเลือกอื่นๆ เท่ากับ 0 การที่ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกที่พักจากการพิจารณาถึงบรรยากาศและสถานที่ตั้งเป็นอันดับหนึ่งมีโอกาสเลือกที่พักในอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับที่พักประเภทโรงแรม เช่นเดียวกับกรณีการเลือกที่พักประเภทรีสอร์ทที่ตัวแปร D3 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวก ทั้งนี้นักท่องเที่ยว

อาจจะต้องการบรรยากาศซึ่งจังหวัดน่านมีอุทยานแห่งชาติซึ่งมีสถานที่กางเต็นท์บ้านพักอุทยาน รวมทั้งรีสอร์ทที่สวยงามเป็นจำนวนมาก ดังนั้นถ้านักท่องเที่ยวต้องการบรรยากาศก็จะเลือกพักในอุทยานแห่งชาติหรือรีสอร์ทมากกว่าเลือกพักโรงแรม

2. ตัวแปร D5 หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกสถานที่ตั้งของที่พักเป็นอันดับหนึ่ง กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy) ซึ่งมีสองค่าคือ 0 และ 1 โดยนักท่องเที่ยวที่เลือกสถานที่ตั้งของที่พักเป็นอันดับหนึ่งมีค่าเท่ากับ 1 ถ้าเลือกอื่น ๆ เท่ากับ 0 การที่ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบหมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกที่พักจากการพิจารณาถึงบรรยากาศและสถานที่ตั้งเป็นอันดับหนึ่งมีโอกาสเลือกที่พักประเภทรีสอร์ทลดลงเมื่อเทียบกับที่พักประเภทโรงแรม

3. ตัวแปร TYPE1 หมายถึงนักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์ กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy) โดยนักท่องเที่ยวเลือกท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์มีค่าตัวแปรเท่ากับ 1 ถ้านักท่องเที่ยวเลือกประเภทท่องเที่ยวอื่น ๆ เท่ากับ 0 การที่ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบหมายถึงโอกาสที่นักท่องเที่ยวที่เลือกท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม จะเลือกที่พักในอุทยานแห่งชาติลดลงเมื่อเทียบกับโรงแรม เช่นเดียวกับการเลือกที่พักประเภทรีสอร์ทที่ตัวแปร TYPE1 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นลบ

4. ตัวแปร TYPE2 หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ กำหนดให้เป็นตัวแปรหุ่น (dummy) โดยนักท่องเที่ยวที่เลือกท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติมีค่าตัวแปรเท่ากับ 1 ถ้านักท่องเที่ยวเลือกประเภทท่องเที่ยวอื่น ๆ เท่ากับ 0 การที่ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายถึงนักท่องเที่ยวที่เลือกท่องเที่ยวประเภทภูเขา เดินป่า ชมนก มีโอกาสจะเลือกที่พักในอุทยานแห่งชาติเพิ่มสูงขึ้นเมื่อเทียบกับที่พักประเภทโรงแรม

5. ตัวแปร DAYS หมายถึงจำนวนวันที่นักท่องเที่ยวใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน กำหนดให้เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ การที่ตัวแปรนี้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าสัมประสิทธิ์เป็นบวกหมายถึงนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดน่านจำนวนหลายวันจะมีโอกาสเลือกที่พักประเภทรีสอร์ทเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับที่พักประเภทโรงแรมทั้งนี้อาจจะมาจากช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวเป็นช่วงที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆที่อยู่นอกตัวเมือง ซึ่งที่พักส่วนใหญ่จะเป็นที่พักประเภทรีสอร์ท ดังนั้นจึงทำให้โอกาสที่นักท่องเที่ยวจะเลือกที่พักประเภทรีสอร์ทเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับที่พักประเภทโรงแรม

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวจังหวัดน่านในครั้งนี้นับว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวกลับมาเที่ยวซ้ำของนักท่องเที่ยวในรอบ 12 เดือนมากที่สุดคือความประทับใจในความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Suriya (2004) ที่ความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถอธิบายการกลับมาเที่ยวซ้ำจังหวัดลำปาง รองลงมาคือระยะทางจากภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวกับจังหวัดน่านซึ่งนักท่องเที่ยวที่อยู่ในภาคเหนือมีโอกาสกลับมาเที่ยวจังหวัดน่านซ้ำในรอบ 12 เดือนมากกว่านักท่องเที่ยวภาคอื่น ๆ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Chaturat (2009) ที่ตัวแปรเขตที่พักอาศัยมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่สามารถอธิบายแนวโน้มการกลับมาเที่ยวซ้ำสวนสัตว์ดุสิต

สำหรับการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การเลือกประเภทที่พักพบว่านักท่องเที่ยวเลือกสถานที่พักจากบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและความสวยงามของที่พัก, สถานที่ที่ตั้งของที่พัก, ลักษณะการท่องเที่ยว และจำนวนวันที่ใช้เดินทางท่องเที่ยวภายในจังหวัดน่าน เป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายการเลือกที่พักในอุทยานแห่งชาติและที่พักประเภทรีสอร์ทเมื่อเทียบกับการเลือกที่พักประเภทโรงแรมได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการเลือกสถานที่พักจากบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมและความสวยงามของที่พักเป็นปัจจัยที่เพิ่มโอกาสให้นักท่องเที่ยวเลือกพักในอุทยานแห่งชาติและรีสอร์ทเพิ่มขึ้น ในขณะที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเชิงอนุรักษ์เป็นปัจจัยที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสเลือกพักในอุทยานแห่งชาติและรีสอร์ทลดลง ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ Phanyaporn (2007) และ Netsuwan et al. (2012) ที่อธิบายว่าปัจจัยทางด้านสถานภาพค่าใช้จ่ายสำหรับที่พัก และปัจจัยด้านรายได้ เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การเลือกที่พัก

จากการศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวจังหวัดน่านในครั้งนี้นับว่าภาครัฐและภาคเอกชนของจังหวัดน่านควรพิจารณาการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดน่านให้พร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยควรดูแลรักษาความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติให้อุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน เพราะความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติจะเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางมากกลับมาท่องเที่ยวซ้ำจังหวัดน่านเพิ่มขึ้นและมีผลต่อการเลือกที่พักของนักท่องเที่ยว รวมทั้งยังดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดน่านต้องการเดินทางมาเที่ยวจังหวัดน่านเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้พบว่าการศึกษาอุปสงค์การเลือกประเภทที่พักนั้นนักท่องเที่ยวบางรายพักค้างแรมในจังหวัดน่านเป็นเวลาหลายคืนโดยที่แต่ละคืนเลือกประเภทที่พักที่แตกต่างกัน ดังนั้นในการศึกษารังต่อไปควรสร้างแบบสอบถามเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

กลุ่มดังกล่าวด้วย และควรเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวหรือทัศนคติต่างๆของนักท่องเที่ยวต่างชาติว่ามีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยอย่างไรเพื่อนำไปสู่การวางแผนทางการตลาดและพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดน่านในอนาคต

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยขอนแก่นที่มอบทุนอุดหนุนการค้นคว้าและวิจัยในครั้งนี้ขอขอบคุณสำหรับข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่านที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงบทความวิจัยนี้

References

- Alegre, J. and Pou, L. (2006). The Length of Stay in the Demand for Tourism. **Journal of Tourism Management**, 27: 1343–1355.
- Budka, B. (2007). **Economic Valuation for Wild Elephant in Thailand (การประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการช้างป่าในประเทศไทย)**. Master's dissertation, Kasetsart University, Bangkok, Thailand.
- Carolina, M. and Pau, L. (2010). **Cruise Tourists Returning to Curacao for a Land-based Vacation: A Logit Model**. [Online]. Retrieved March 1, 2012 from <http://sta.uwi.edu/conferences/09/salises/documents/L.%20Pau.pdf>.
- Chaturat, J. (2009). **The Study of Factors and Satisfaction Levels of Thailand Tourist for Travel at Dusit Zoo (การศึกษาปัจจัยและระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเยี่ยมชมสวนสัตว์ดุสิต)**. Master's dissertation, Thammasart University, Bangkok, Thailand.
- Department of tourism.(2010). **The Statistic of Tourism**. [Online]. Retrieved February 16, 2012 from <http://123.242.133.66/tourism/th/home/index.php>.
- Hui, T. K., Wan, D., and Cheng, H. Y. (2010). Case Study of Tourist Revisit Behavior in Singapore. **Advances in Hospitality and Leisure**, 6: 27-42.
- Local Development Institute. (2008). **Top 10 Livable Cities of Thailand (10 อันดับเมืองน่าอยู่ของไทย)**. Retrieved February 16, 2012 from <http://www.ldinet.org>
- Ministry of Tourism and Sports. (2012). **The Survey Project of the Proportion of Domestic Tourism Behavior in Year 2009 (Nan Province) (โครงการสำรวจสัดส่วนพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศปี 2552 (จังหวัดน่าน))**. [Online]. Retrieved February 16, 2012 from http://www.tourism.go.th/2010/upload/filecenter/file/stat_File_pdf52/north/nan.pdf.
- Nakornthab, A. and Chancharat, S. (2013). Length of Stay and Frequency of Visits in Chiangkhan (ระยะเวลาการพำนักและการกลับมาเที่ยวซ้ำในอุบลสงค์ และการตัดสินใจในของการท่องเที่ยวเชียงคาน). **Journal of Applied Economics**, 20(2): 23-36.
- Netsuwan, A. Suvannin, W., and Sriharun, B. (2012). Factors Affecting the Choosing of Type of Tourism Accommodation Service in Phetchabun

- Province. **Valaya Alongkorn Review**, 2(2): 63-71.
- Phanyaporn, T. (2007). **The Effect Factors of Thailand Tourist for Decision to Accommodation: Hotel, Resort and Guesthouse in Chiang Rai Province** (การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเลือกที่พักประเภทโรงแรม รีสอร์ท และเกสต์เฮาส์ ในจังหวัดเชียงราย). Master's dissertation, Thammasart University, Bangkok, Thailand.
- Suriya, K. (2004). **Tourism Demand for Lampang** (อุปสงค์ของการท่องเที่ยวจังหวัดลำปาง). Chiang Mai: Faculty of Economics, Chiang Mai University.
- Tharuaruk, K. (2005). **The Model of the Path Decision Behavior by Binary Logit** (รูปแบบจำลองพฤติกรรมทางเลือกเส้นทางโดย Binary Logit). Bangkok: National Research Council of Thailand.
- Thailand Development Research Institute. (2000). **A Study of the Development of Environmental Impact Assessment: The Case of Environmental Economics** (การศึกษาพัฒนาการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม: ด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม). Bangkok: Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning.
- Unthong, A. (2007). **The Handbook of the Basic LIMDEP Program for Econometrics Analysis** (คู่มือการใช้โปรแกรม LIMDEP เบื้องต้น สำหรับการวิเคราะห์ทางเศรษฐมิติ). Chiang Mai: Social Research Institute, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand.
- Vanichbuncha, K. (2001). **Statistical Analysis: Statistics for Decision Making** (การวิเคราะห์สถิติ: สถิติเพื่อการตัดสินใจ) (5th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Watthanasirisereekun, S. (2011). **Factors Affecting International Tourists' Decision to Revisit Thailand** (ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจกลับมาเที่ยวประเทศไทยซ้ำของนักท่องเที่ยวต่างชาติ). Master's dissertation, Chiang Mai University, Chiang Mai, Thailand.
- Yamane, T. (1967). **Statistics: An Introductory Analysis** (2nd ed). New York: Harper and Row.